

**INFRASTRUKTURA INFORMACJI PRZESTRZENNEJ
W ŚWIETLE DOŚWIADCZEŃ WDROŻENIOWYCH W
POLSCE**

Jerzy Gaździcki

KRAKOWSKIE SPOTKANIA Z INSPIRE
16-17 maja 2013

TREŚĆ

1. WSTĘP
2. IMPULS PROROZWOJOWY
3. PONADRESORTOWY CHARAKTER
4. UDZIAŁ INNYCH PODMIOTÓW
5. CECHY INFRASTRUKTURALNE
6. ASPEKTY EKONOMICZNE
7. ZAKOŃCZENIE

WSTĘP

Projekt INSPIRE (2007-2020) znajduje się niemal na półmetku po dwóch trzyletnich okresach sprawozdawczych:

- 2007-2010: dyrektywa, ustawa o IIP, pierwsze prace wdrożeniowe
- 2010-2013: przepisy wykonawcze dyrektywy i ustawy, skoordynowany rozwój prac organów wiodących współpracujących w ramach Rady IIP

Pora na refleksję.

IMPULS PROROZWOJOWY

- Dyrektywa INSPIRE oraz jej transpozycja w postaci ustawy o IIP wprowadziły oczekiwane zmiany prawa w dziedzinie informacji przestrzennej, stanowiąc silny impuls prorozwojowy i integracyjny.
- Dyrektywa i ustawa umożliwiły wykonanie znaczących inwestycji geoinformacyjnych na poziomie rządowym oraz samorządowym.
- Brak jeszcze dostatecznych doświadczeń w stosowaniu przepisów wykonawczych dyrektywy i ustawy; obawy budzi ich szeroki zakres tematyczny i szczegółowość danych (przepisy unijne) oraz uzależnienie od podlegających zmianom rozwiązań technologicznych (przepisy krajowe).

PONADRESORTOWY CHARAKTER

- Niezwykle ważne i zbyt mało doceniane jest nadanie przez ustawę o IIP należytego znaczenia informacji przestrzennej.
- Zarządzanie informacją przestrzenną stało się po raz pierwszy kompleksowo ujętym zadaniem rządowym o charakterze ponadresortowym, realizowanym przez 12 organów wiodących (w tym 6 ministrów) i jednolicie koordynowanym przez Ministra Administracji i Cyfryzacji przy pomocy Głównego Geodety Kraju oraz Rady IIP jako ciała opiniodawczego i doradczego.
- W rezultacie, wielotematyczne i pochodzące z różnych źródeł zasoby informacji przestrzennej, obecnie jeszcze trudne do łącznego wykorzystywania, stają się powszechnie i dogodnie dostępnym dobrem narodowym.
- Dotychczasowe doświadczenia wskazują na to, że ustawa o IIP odpowiada polskim potrzebom; jako transpozycją dyrektywy jest ona też w zasadzie pozytywnie oceniana przez Komisję Europejską.

UDZIAŁ INNYCH PODMIOTÓW (1)

- Dyrektywa INSPIRE dotyczy infrastruktur państw członkowskich UE, nie zajmując się ich realizacją i użytkowaniem przez administrację terytorialną; również ustawa o IIP koncentruje się na poziomie administracji rządowej.
- Udział w IIP jednostek samorządu terytorialnego nie jest dostatecznie skoordynowany, ani też wsparty pod względem technologicznym.
- Udział w IIP osób trzecich jest zbyt mały.
- Tworzenie IIP wymaga działań dwukierunkowych:
 - a) odgórnych działań **organów koordynujących**, które są odpowiedzialne za IIP,
 - b) oddolnych działań **podmiotów współpracujących**, które są zainteresowane IIP.

UDZIAŁ INNYCH PODMIOTÓW (2)

PRZYKŁAD SUGEROWANYCH DZIAŁAŃ ODGÓRNYCH

Utworzenie Punktu Konsultacyjnego IIP dla jednostek samorządu terytorialnego (JST), którego zadania powinny polegać na:

- udzielaniu konsultacji w sprawach dotyczących projektowania, tworzenia, modernizacji i utrzymania regionalnych i lokalnych systemów informacji przestrzennej współdziałających w ramach IIP,
- udostępnianiu standardowych pakietów oprogramowania i know-how w zakresie IIP,
- upowszechnianiu informacji naukowo-technicznej na temat IIP,
- promowaniu dobrych praktyk JST i wzorcowych rozwiązań w zakresie IIP oraz INSPIRE,
- organizowaniu szkoleń i staży dla pracowników JST.

UDZIAŁ INNYCH PODMIOTÓW (3)

PRZYKŁAD SUGEROWANYCH DZIAŁAŃ ODDOLNYCH

Uaktywnienie Zespołu Porozumiewawczego

Regionalnych Systemów Informacji Przestrzennej,

składającego się z przedstawicieli marszałków województw i zapewniającego współpracę zmierzającą do tego, aby systemy te:

- spełniały obowiązujące przepisy prawa w zakresie informacji przestrzennej (IIP) oraz informatyzacji,
- stawały się infrastrukturami regionalnymi spełniającymi wymogi interoperacyjności,
- uwzględniały potrzeby elektronicznej administracji.

CECHY INFRASTRUKTURALNE

Trafność nazywania budowanego systemu infrastrukturą ujawnia się obecnie przy porównaniu z infrastrukturą drogową. Obydwa jej rodzaje, IP i drogową, charakteryzują się:

- dostępnością dla wszelkich użytkowników (z pewnymi ograniczeniami),
- bezpłatnością użytkowania (z pewnymi wyjątkami),
- różnorodnością zastosowań,
- niezbędnością funkcjonowania,
- zależnością od powiązań, relacji i standardów,
- wielopodmiotowością i wielopoziomowością zarządzania,
- złożonością struktury obejmującej wiele różnych części składowych, powstałych w przeszłości i tworzonych obecnie na ogół w ramach oddzielnych projektów.

ASPEKTY EKONOMICZNE (1)

Lata 2014-2020 wyznaczają

- okres dalszych planowanych prac nad INSPIRE, a jednocześnie
- okres kolejnej perspektywy budżetowej UE, w której znaczne środki mają być przeznaczone dla Polski.

Stanowi to niepowtarzalną szansę dla odpowiednich polskich organów i środowisk zbudowania w tym okresie IIP jako części INSPIRE, przy wykorzystaniu unijnych środków i należytym uwzględnieniu polskich potrzeb i uwarunkowań.

Nowa perspektywa finansowa UE stwarza nową perspektywę dla IIP!

ASPEKTY EKONOMICZNE (2)

IIP tworzona jest przez realizację projektów inicjowanych przez organy wiodące i inne podmioty. Projekty te są przedsięwzięciami określonymi pod względem tematyki danych, rodzaju usług, obszaru, zakresu i planu prac, kosztów, finansowania i zarządzania. Prace w ramach każdego z tych projektów prowadzić należy zgodnie z:

- przepisami prawa unijnego w zakresie INSPIRE,
- przepisami prawa krajowego w zakresie IIP oraz
- innymi obowiązującymi przepisami i standardami, w tym dotyczącymi funduszy europejskich.

Uwidacznia się przy tym rola i znaczenie koordynacji i współpracy w zakresie niezbędnym dla zapewnienia spójności, kompletności i interoperacyjności wyników dla całego zbioru realizowanych projektów.

ASPEKTY EKONOMICZNE (3)

W odniesieniu do państw członkowskich wymagania KE w zakresie efektywności wdrażania INSPIRE ograniczone są tylko do:

- szacunkowych kosztów wynikających z wdrożenia,
- przykładów zaobserwowanych korzyści, w tym przykładów skutków dla ustalania, wdrażania i oceny polityki, przykładów poprawy usług oferowanych obywatelom oraz przykładów współpracy transgranicznej.

ASPEKTY EKONOMICZNE (4)

Stosowanie do INSPIRE pełnej analizy kosztów i korzyści (cost-benefit analysis, CBA) napotyka na trudności, wymagając uzupełniających założeń o wysokim stopniu dowolności oraz dodatkowych, mało wiarygodnych danych. Uzyskiwane wyniki są krytykowane również ze względu na znaczną zależność od doboru ekspertów wykonujących analizę.

Natomiast CBA znajduje zastosowanie w przypadkach dobrze określonych pod względem ekonomicznym przedsięwzięć, np. modelu biznesowego organizacji świadczącej usługi w ramach IIP.

ZAKOŃCZENIE

*Stoimy wobec nowych
wyzwań wymagających
większej niż dotychczas
determinacji i większego
nakładu pracy.*